

Sygn. akt I C 3412/15

Uzasadnienie wyroku z dnia 29 lutego 2016 r.

W pozwie z dnia 22 września 2015 r. powódka M. C. żądała zasądzenia na swoją rzecz od pozwanego A. Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty 5.043 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 30 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazała, że w dniu 25 listopada 2009 r. zawarła z pozwanym umowę ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (...) 2008 PLUS, potwierdzoną polisą o nr (...). Wskazała, że czynności tej dokonała jako konsument z pozwanym, prowadzącym działalność gospodarczą w zakresie usług ubezpieczeniowych. W ramach umowy powódka była zobowiązana do uiszczania miesięcznych składek w wysokości 395 zł do 25-go dnia każdego miesiąca. W dniu 02 stycznia 2013 r. umowa została rozwiązana, a pozwany ze środków pochodzących z umorzenia jednostek na rachunku prowadzonym na rzecz powódki pobrał opłatę likwidacyjną w kwocie 5.043 zł, odpowiadającej 70% wartości polisy. Uzasadniając zasadność swojego roszczenia powódka podniosła, że postanowienia umowne, na podstawie których pozwany zatrzymał część wartości wpłaconych środków, stanowią niedozwolone postanowienia umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c., które nie wiążą jej jako konsumenta. Kształtują bowiem jej prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i naruszają rażąco jej interes. Jednocześnie postanowienia te nie określają głównych świadczeń i nie były przedmiotem indywidualnych uzgodnień między stronami umowy. Powódka w uzasadnieniu powołała się również na orzecznictwo sądów powszechnych dotyczące tzw. opłat likwidacyjnych pobieranych także przez pozwanego, wywodząc, że opłata taka jest świadczeniem nienależnym. Pomimo wezwań do zwrotu potrąconej kwoty, pozwany do dnia wytoczenia powództwa nie uwzględnił żądania powódki.

(pozew k. 2-9)

W odpowiedzi na pozew pozwany A. Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jego rzecz od powódki kosztów postępowania według norm przepisanych. Podniósł brak legitymacji powódki, a ponadto okoliczność, że korzyść, którą uzyskał, została zużyta w sposób, który sprawia, że nie jest i nigdy nie był wzbogacony względem powódki.

Pozwany przyznał, że zawarł z powódką na podstawie wzorca umownego wskazaną w pozwie umowę ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym oraz że w piśmie z dnia 25 sierpnia 2015 r. został wezwany do zwrotu kwoty pobranej w dniu 02 stycznia 2013 r. z tytułu opłaty likwidacyjnej. Wskazał jednak, że powódka na podstawie umowy nr (...) dokonała cesji praw z tej umowy ubezpieczenia oraz powiadomiła pozwanego, że wszelkie wypłaty z tytułu umowy ubezpieczenia powinny być przekazywane na rachunek (...) Bank S.A. do czasu otrzymania od tego Banku informacji o dokonaniu zwrotnego przelewu praw do całkowitej wypłaty lub częściowej wypłaty w rozumieniu przyjętym w umowie ubezpieczenia. Niezależnie od zarzutu braku legitymacji powódki pozwany wywodził, że postanowienia dotyczące pobranej opłaty likwidacyjnej nie stanowią niedozwolonych postanowień umownych. Wywodził także, że w powołanych przez powódkę orzeczeniach sądów powszechnych nie podważa się możliwości pobierania opłat likwidacyjnych, jeżeli odzwierciedlają one koszty ponoszone przez ubezpieczyciela w związku z zawarciem umowy ubezpieczenia. Obowiązki nałożone na podmioty prowadzące działalność ubezpieczeniową w zakresie ponoszonych kosztów określa art. 13 ust. 4 pkt 2 i 5 oraz art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej. Treść tych przepisów wskazuje, że intencją ustawodawcy było zapewnienie prowadzenia działalności przez ubezpieczycieli w sposób gwarantujący nie tylko możliwość wywiązania się z przyjętych zobowiązań, ale również rentowność działalności przez pokrycie kosztów jej wykonywania. Pozwany podnosił, że w związku z realizacją umowy zawartej z powódką poniósł szereg kosztów, w tym koszty akwizycji w kwocie 4.503 zł oraz koszty wystawienia i rozwiązania polisy w kwocie 540 zł. Odnośnie żądania odsetek pozwany podniósł zaś, że zastosowanie powinien znajdować art. 455 k.c. oraz termin przewidziany w art. 817 § 1 k.c.

(odpowiedź na pozew k. 42-46)

Za podstawę wyroku Sąd Rejonowy przyjął następujące ustalenia:

Pomiędzy M. C. (ubezpieczającym) oraz A. Towarzystwem (...) S.A. z siedzibą w W. (ubezpieczycielem) doszło do zawarcia umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (...) Program (...) 2008 (...), potwierdzonej polisą ubezpieczeniową nr (...) z dnia 20 listopada 2009 r. Umowa ta została zawarta na podstawie ogólnych warunków ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (...) 2008 o oznaczeniu (...)OWU- (...) (dalej „OWU”), stanowiących integralną część umowy. W umowie strony określiły miesięczną częstotliwość opłacania składki, wysokość składki regularnej w kwocie 395 zł oraz termin jej zapłaty do 25-go dnia każdego miesiąca. Ochrona ubezpieczeniowa rozpoczęła się z dniem 25 listopada 2009 r. Rocznicą polisy przypadająca 25 listopada każdego roku polisowego. Do zawarcia umowy doszło w wyniku uwzględnienia wniosku M. C. o zawarcie umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym o oznaczeniu (...) 2008 (...), złożonego za pośrednictwem agenta ubezpieczeniowego w dniu 18 października 2009 r. M. C. oświadczyła, że otrzymała OWU wraz z załącznikiem oraz Regulamin Funduszy, zapoznała się z ich treścią i akceptuje ich postanowienia.

(dowody): wniosek o zawarcie umowy k. 55-56, polisa k. 13-14, OWU wraz z regulaminem funduszy k. 15- 34, załącznik do OWU wraz z tabelą opłat i limitów – k. 57-58).

Umowa ubezpieczenia miała na celu długoterminowe gromadzenie środków finansowych przez nabywanie jednostek uczestnictwa ze środków pochodzących ze składek, a przedmiotem umowy było ubezpieczenie życia ubezpieczonego (§ 3 OWU). Zakres ubezpieczenia, gdy ubezpieczyciel ponosił odpowiedzialność zgodnie z OWU, obejmował takie zdarzenia, jak śmierć ubezpieczonego oraz dożycie przez ubezpieczonego stu lat (§ 4 OWU). Przed zawarciem umowy ubezpieczenia ubezpieczyciel miał obowiązek doręczyć ubezpieczającemu tekst ogólnych warunków umowy (§ 10 OWU). Ubezpieczyciel uprawniony był do pobierania szeregu opłat: wstępnej, za zarządzanie, administracyjnej, transakcyjnej, likwidacyjnej, od wykupu, za przewalutowanie, za ryzyko, za wznowienie umowy ubezpieczenia, za cesję, za obniżenie składki regularnej (§ 18 ust. 1 pkt 1.-11. OWU). Wysokość opłaty likwidacyjnej została ustalona procentowo i miała być pobierana z subkonta składek regularnych poprzez umorzenie jednostek uczestnictwa przed całkowitą wypłatą, w razie wygaśnięcia umowy ubezpieczenia w sytuacjach wskazanych w § 12 ust. 2, § 25 ust. 2 pkt 2., 3. i 5. OWU oraz od tej części częściowej wypłaty z subkonta składek regularnych, która powoduje, że wartość subkonta składek regularnych staje się niższa od kwoty odpowiadającej statusowi polisy opłaconej. Jednostki uczestnictwa miały być umarzane w proporcjach odpowiadających udziałowi w poszczególnych funduszach w odpowiedniej wartości rachunku ubezpieczającego: w wartości częściowej wypłaty - w razie częściowej wypłaty, w wartości rachunku ubezpieczającego - w razie całkowitej wypłaty albo wygaśnięcia umowy ubezpieczenia w sytuacjach wskazanych w § 12 ust. 2 oraz § 25 ust. 2 pkt 2., 3. i 5. OWU (§ 18 ust. 6 OWU).

W myśl § 2 pkt 2. OWU całkowita wypłata to dokonywana w złotych na podstawie zlecenia ubezpieczającego wypłata całości środków zgromadzonych na rachunku ubezpieczającego po pobraniu podatku dochodowego od osób fizycznych.

Według § 2 pkt 3. OWU częściowa wypłata to dokonywana w złotych na podstawie zlecenia ubezpieczającego wypłata części środków zgromadzonych na subkoncie składek regularnych lub na subkoncie składek dodatkowych po pobraniu podatku dochodowego od osób fizycznych.

Wysokość opłaty likwidacyjnej określona została w pkt 15. załącznika do ogólnych warunków ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym o oznaczeniu (...)OWU- (...) -12 (§ 19 ust. 1 OWU) oraz zawarta w treści polisy.

Opłata likwidacyjna pobierana miała być w następującej wysokości:

- od dnia poprzedzającego pierwszą rocznicę polisy - 99%;

- od 1. rocznicy do dnia poprzedzającego drugą rocznicę polisy - 99%;
- od 2. rocznicy do dnia poprzedzającego trzecią rocznicę polisy - 80%;
- od 3. rocznicy do dnia poprzedzającego czwartą rocznicę polisy - 70%;
- od 4. rocznicy do dnia poprzedzającego piątą rocznicę polisy - 60%;
- od 5. rocznicy do dnia poprzedzającego szóstą rocznicę polisy - 50%;
- od 6. rocznicy do dnia poprzedzającego siódmą rocznicę polisy - 40%;
- od 7. rocznicy do dnia poprzedzającego ósmą rocznicę polisy 30%;
- od 8. rocznicy do dnia poprzedzającego dziewiątą rocznicę polisy 20%;
- od 9. rocznicy do dnia poprzedzającego dziewiątą rocznicę polisy 10%.

(dowody: polisa k. 13-14, OWU wraz z regulaminem funduszy k. 15- 34, załącznik do OWU wraz z tabelą opłat i limitów – k. 57-58).

W dniu 30 grudnia 2009 r. pomiędzy (...) Bank S.A. z siedzibą w W. jako kredytodawcą, a M. C. jako kredytobiorcą według umowy kredytu nr DK/KR-H. (...)/ (...) z dnia 17 grudnia 2009 r. została zawarta umowa cesji praw z umowy ubezpieczenia zawartej przez M. C. w dniu 25 listopada 2009 r. z A. Towarzystwem (...) S.A., potwierdzonej polisą nr (...). Umowa cesji miała na celu zabezpieczenie spłaty wierzytelności Banku z wymienionej umowy kredytu.

W § 1 umowy cesji M. C. jako cedent przelała na (...) Bank S.A. (dalej – Bank) prawa do częściowych wypłat oraz całkowitej wypłaty, z zastrzeżeniem § 6 umowy cesji, według którego warunkiem przelewu było złożenie oryginału polisy oraz otrzymanie przez (...) Bank S.A. oświadczenia ubezpieczyciela o treści określonej w załączniku nr 1.

W § 4 umowy cesji przewidziano, że Bank uprawniony był do wykorzystania środków pieniężnych uzyskanych od ubezpieczyciela z tytułu przelanych praw do częściowych wypłat oraz całkowitej wypłaty lub świadczenia, jakie uzyskał od ubezpieczyciela jako uposażony, na zaspokojenie należnych i wymagalnych wierzytelności Banku z tytułu umowy kredytu, przy czym w razie śmierci cedenta bądź w razie działań lub zaniechań cedenta skutkujących naruszeniem zobowiązań cedenta lub obniżenia wartości zabezpieczenia ustanowionego na podstawie umowy, w szczególności rozwiązaniem umowy ubezpieczenia, Bank uprawniony był do wcześniejszego zrealizowania przysługujących mu praw i przeznaczenia uzyskanych od ubezpieczyciela środków pieniężnych na przedterminową spłatę wierzytelności Banku z tytułu umowy kredytu.

W § 5 umowy cesji przewidziano zaś, że całkowita spłata wierzytelności Banku z tytułu umowy kredytu powoduje wygaśnięcie umowy i zwrotny przelew praw do częściowych wypłat oraz całkowitej wypłaty na cedenta z dniem wskazanym w oświadczeniu Banku o spłacie całej kwoty wierzytelności Banku, bez konieczności zawierania odrębnej umowy. Bank zobowiązał się niezwłocznie poinformować ubezpieczyciela o dokonaniu zwrotnego przelewu praw do częściowych wypłat oraz całkowitej wypłaty na cedenta.

(dowód: kopia umowy cesji – k. 59-60)

M. C. zawiadomiła na piśmie A. Towarzystwo (...) S.A. jako ubezpieczyciela o dokonanych na rzecz Banku przelewach prawa do całkowitej wypłaty oraz do częściowych wypłat przysługujących jej na podstawie umowy ubezpieczenia z dnia 25 listopada 2009 r., potwierdzonej polisą nr (...) i wskazała Bank jako uposażonego. Jednocześnie wniosła o przekazywanie wypłat z tytułu umowy ubezpieczenia na rachunek Banku.

(dowód: kopia oświadczenia – k. 61)

Z kolei w oświadczeniu z dnia 05 stycznia 2010 r. sporządzonym z użyciem formularza stanowiącego załącznik nr 1 do umowy cesji ubezpieczyciel potwierdził na piśmie przyjęcie do wiadomości przelewu prawa do całkowitej wypłaty oraz częściowych wypłat z tytułu umowy ubezpieczenia z dnia 25 listopada 2009 r., potwierdzonej polisą nr (...) na rzecz (...) Bank S.A. jako uposażonego. Ubezpieczyciel zobowiązał się także przekazywać świadczenia z tytułu umowy ubezpieczenia na rachunek Banku wskazany w odrębnym piśmie do czasu otrzymania od Banku informacji o dokonaniu przelewu praw do częściowych wypłat oraz całkowitej wypłaty na cedenta.

(dowód: kopia oświadczenia –k. 61v)

Wobec rozwiązania umowy ubezpieczenia ubezpieczyciel umorzył środki zgromadzone na rachunku bankowym przyporządkowanym M. C., przyjmując za podstawę wycenę jednostek uczestnictwa z dnia 02 stycznia 2013 r. na kwotę 13.375,29 zł. Ubezpieczyciel pobrał opłatę likwidacyjną w kwocie 5.043 zł, opłatę od wykupu w kwocie 133,75 zł, a pozostałą kwotę 8.198,54 zł wypłacił M. C. w dniu 16 maja 2013 r.

(dowód: pismo pozwanego z dnia 14 sierpnia 2015 r. – k. 35).

W piśmie doręczonym ubezpieczycielowi w dniu 27 sierpnia 2015 r. (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. w imieniu M. C. wezwał ubezpieczyciela do zwrotu pobranej opłaty likwidacyjnej w kwocie 5.043 zł wraz z odsetkami ustawowymi w terminie 3 dni od dnia doręczenia pisma.

(dowody: wezwanie do zapłaty – k. 36; wydruk doręczenia przesyłki pocztowej – k. 37).

Podstawę poczynionych w sprawie ustaleń – zasadniczo niespornych pomiędzy stronami, przyznanych według art. 229 k.p.c. – stanowiły przedstawione przez strony dokumenty prywatne, które nie były kwestionowane i co do których nie ujawniły się jakiegokolwiek okoliczności, dla których należałoby odmówić im wiarygodności.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo okazało się niezasadne.

Trafnie bowiem pozwana zarzuciła powódce brak legitymacji w odniesieniu do dochodzonej wierzytelności o zwrot opłaty likwidacyjnej bezpodstawnie pobranej przez pozwaną przy spełnieniu świadczenia w postaci całkowitej wypłaty środków zgromadzonych na rachunku powódki w ramach umowy ubezpieczenia.

Wierzytelność taka kwalifikuje się z art. 405 k.c., według którego kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości.

Wierzytelność taka nie została wymieniona w zawartej przez powódkę z Bankiem w dniu 30 grudnia 2009 r. umowie cesji praw z umowy ubezpieczenia, zawartej uprzednio przez powódkę z pozwaną i potwierdzonej polisą nr (...).

Według § 1 umowy cesji powódka przelała na Bank prawa do częściowych wypłat oraz całkowitej wypłaty, z zastrzeżeniem § 6 umowy cesji, według którego warunkiem przelewu było złożenie przez powódkę oryginału polisy oraz doręczenie Bankowi oświadczenia ubezpieczyciela o treści określonej w załączniku nr 1 do umowy cesji.

Skuteczność przelewu wierzytelności określonych w § 1 umowy cesji nie budziła wątpliwości w świetle oświadczenia Banku z dnia 05 stycznia 2010 r., sporządzonego z użyciem formularza stanowiącego załącznik nr 1 do umowy cesji, w którym pozwany jako ubezpieczyciel potwierdził na piśmie przyjęcie do wiadomości przelewu prawa do całkowitej wypłaty oraz częściowych wypłat z tytułu umowy ubezpieczenia z dnia 25 listopada 2009 r., potwierdzonej polisą nr (...) na rzecz (...) Bank S.A. jako uposażonego i zobowiązał się przekazywać świadczenia z tytułu umowy ubezpieczenia na rachunek Banku wskazany w odrębnym piśmie do czasu otrzymania od Banku informacji o dokonaniu przelewu praw do częściowych wypłat oraz całkowitej wypłaty na cedenta.

Na podstawie art. 510 § 1 k.c. umowa zobowiązująca do przeniesienia wierzytelności przenosi wierzytelność na nabywcę, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej albo że strony inaczej postanowiły. W odniesieniu do wierzytelności o całkowitą wypłatę oraz częściowe wypłaty, wynikających z umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, brak było takiego przepisu szczególnego, a strony w umowie cesji nie wykluczyły skutku rozporządzającego.

Na podstawie art 509 § 1 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Nie występowały tego rodzaju okoliczności wyłączające dopuszczalność przelewu bez zgody pozwanej jako ubezpieczyciela w odniesieniu do wierzytelności o całkowitą wypłatę oraz częściowe wypłaty wynikające z umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym.

Wobec zachowania formy pisemnej umowy cesji spełniona została także przesłanka z art. 511 k.c., według którego jeżeli wierzytelność jest stwierdzona pismem, przelew tej wierzytelności powinien być również pismem stwierdzony.

Wbrew twierdzeniom powoda wskazanie w postanowieniach umowy cesji, że przedmiotem przelewu są wierzytelności o całkowitą wypłatę oraz częściowe wypłaty, wynikające z umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, nie oznacza, że skutkiem przelewu nie było przejście na Bank także wierzytelności o zwrot opłaty likwidacyjnej bezpodstawnie pobranej przez ubezpieczyciela przy dokonywaniu całkowitej wypłaty.

Na podstawie art. 509 § 2 k.c. wraz z wierzytelnością przechodzą bowiem na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki.

Wierzytelności o zwrot opłaty likwidacyjnej bezpodstawnie pobranej przy spełnieniu świadczenia w postaci całkowitej wypłaty należało uznać za prawo związane w rozumieniu art. 509 § 2 k.c. z wierzytelnością o całkowitą wypłatę wynikającą z umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, będącą przedmiotem umowy cesji praw z umowy takiego ubezpieczenia.

Wniosku przeciwnego nie usprawiedliwia literalna wykładnia postanowień §§ 1, 4 i 5 umowy cesji, gdzie strony umowy cesji posługiwały się nazwą wierzytelności przyjętą w umowie ubezpieczenia.

Nie można bowiem tracić z pola widzenia ekonomicznego sensu umowy cesji zawieranej przez powódkę z Bankiem. Umowa cesji miała na celu zabezpieczenie spłaty zobowiązań powódki wobec Banku z umowy kredytu nr DK/KR-H. (...)/ (...). W § 4 umowy cesji przewidziano, że Bank uprawniony był do wykorzystania środków pieniężnych uzyskanych od ubezpieczyciela na podstawie przelewu na zaspokojenie należnych i wymagalnych wierzytelności Banku z tytułu umowy kredytu, a w razie śmierci powódki bądź w razie jej działań lub zaniechań skutkujących naruszeniem jej zobowiązań z umowy ubezpieczenia lub obniżenia wartości zabezpieczenia, w szczególności rozwiązaniem umowy ubezpieczenia, Bank uprawniony był także do wcześniejszego zrealizowania przysługujących mu praw i przeznaczenia uzyskanych od ubezpieczyciela środków pieniężnych na przedterminową spłatę wierzytelności Banku z tytułu umowy kredytu. Umowa ubezpieczenia miała natomiast na celu długoterminowe gromadzenie środków finansowych przez nabywanie jednostek uczestnictwa ze środków pochodzących ze składek (§ 3 OWU). W oświadczeniu skierowanym do pozwanego po dokonaniu cesji powódka wniosła o przekazywanie wypłat z tytułu umowy ubezpieczenia na rachunek Banku. Wolą stron umowy cesji było zatem, aby Bank stał się beneficjentem całości środków zgromadzonych przez powódkę w ramach umowy ubezpieczenia, zabezpieczających spłatę kredytu, przy zachowaniu po stronie powódki zobowiązania do zapłaty składek na rzecz ubezpieczyciela i utrzymywania umowy ubezpieczenia w taki sposób, aby nie doszło do zmniejszenia wartości wierzytelności z tej umowy, przysługujących Bankowi względem ubezpieczyciela.

W myśl § 18 ust. 6 OWU opłata likwidacyjna miała być pobierana z subkonta składek regularnych poprzez umorzenie jednostek uczestnictwa przed całkowitą wypłatą, w razie wygaśnięcia umowy ubezpieczenia w sytuacjach wskazanych w § 12 ust. 2, § 25 ust. 2 pkt 2., 3. i 5. OWU oraz od tej części częściowej wypłaty z subkonta składek regularnych,

która powoduje, że wartość subkonta składek regularnych staje się niższa od kwoty odpowiadającej statusowi polisy opłaconej. Takie ukształtowanie opłaty likwidacyjnej sprawia, że uszczupla ona wierzytelność o całkowitą wypłatę albo częściową wypłatę, pomniejszając środki zgromadzone przez powódkę w ramach umowy ubezpieczenia, mające służyć zabezpieczeniu wierzytelności Banku wobec powódki z umowy kredytu. Przyjęcie, że w wyniku cesji Bankowi przysługuje wobec ubezpieczyciela jedynie roszczenie o całkowitą wypłatę albo o wypłatę częściową, a powódka zachowuje wobec ubezpieczyciela roszczenie o zwrot bezpodstawnie pobranej opłaty likwidacyjnej przy dokonywaniu wypłaty całkowitej lub częściowej nie znajduje zatem racji.

Wniosku przeciwnego nie usprawiedliwia także okoliczność, że ubezpieczyciel po zawiadomieniu go przez powódkę o przelewie na rzecz Banku praw z umowy ubezpieczenia dokonał całkowitej wypłaty na rzecz powódki, pomimo tego, że nie został zawiadomiony o przelewie zwrotnym, przewidzianym w § 5 umowy cesji. Spełnienie świadczenia przez ubezpieczyciela w taki sposób nie odnosi bowiem skutku wobec Banku, któremu wierzytelność o całkowitą wypłatę przysługuje jako cesjonariuszowi, a stanowi jedynie kwestię faktu, który sam w sobie nie może pozbawiać Banku uprawnienia, jeśli chodzi o wierzytelność o całkowitą wypłatę, a co za tym idzie także o zwrot bezpodstawnie pobranej opłaty likwidacyjnej przy całkowitej wypłacie.

Ponadto powódka nie udowodniła, aby nastąpił przelew zwrotny, o którym mowa w § 5 umowy cesji, związany ze spłatą wierzytelności Banku z umowy kredytu. Wprawdzie w myśl tego postanowienia umownego to Bank zobowiązany był niezwłocznie poinformować pozwanego jako ubezpieczyciela o dokonaniu zwrotnego przelewu praw do częściowych wypłat oraz całkowitej wypłaty na rzecz powódki. Niemniej w sprawie niniejszej, w której Bank nie był stroną, a pozwany przedstawił dowód zawiadomienia go o zawarciu umowy cesji praw z umowy ubezpieczenia i twierdził, że o przelewie zwrotnym nie został zawiadomiony, ciężar dowodu w zakresie ustalenia, że do przelewu zwrotnego doszło, spoczywał na powódce. Niewątpliwie pozwany, który nie był stroną umowy o kredyt nie miał możliwości ustalenia, czy nastąpiła całkowita spłata wierzytelności Banku z tytułu umowy kredytu, skutkująca przelewem zwrotnym.

Za podstawę rozstrzygnięcia o kosztach procesu należało przyjąć art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., według których strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony, w tym wynagrodzenie reprezentującego stronę pełnomocnika będącego radcą prawnym. Ustalenie wysokości takiego wynagrodzenia nastąpiło według § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 490 ze zm.), znajdującego zastosowanie w sprawie niniejszej w myśl § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1804).

Z tych względów Sąd Rejonowy orzekł jak w sentencji.

(...)